

Základní škola a Mateřská škola Chýně, okres Praha - západ, Bolzanova 800, 253 03				
Školní vzdělávací program ŠD				
Č. j.	Spisový znak	Skartační znak	ZSCHYNE – 19/1	2-1 A5
Vypracoval:			Simona Pospíšilová, vedoucí vychovatelka	
Schválil:			Mgr. Jaroslav Novák, ředitel školy	
Nabývá účinností dne:			1.9. 2019	

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO DRUŽINU

„Dej každému dni příležitost, aby se mohl stát tím nejkrásnějším dnem v tvém životě“ (M. Twain)

OBSAH ŠVP

1. Identifikační údaje ŠD.
2. Obecná charakteristika.
3. Organizace činností ve školní družině.
4. Výchovně vzdělávací obsah.
5. Délka a časový plán zájmového vzdělávání.
6. Filosofie a vize školní družiny.
7. Roční plán školní družiny.

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠD

Kontakt na vedoucí vychovatelku ŠD
 Simona Pospíšilová: tel.:702155417
 e-mail: pospisilova.simona@zschyne.cz

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

Školní družina (ŠD) je zřízena dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a řídí se dle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

Školní družina realizuje výchovu, vzdělávání a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit v oblasti vzdělávací, odpočinkové,

relaxační a zájmové činnosti. Práce školní družiny je samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

2.1. Přijímání dětí do ŠD

Do ŠD může být žák přihlášen na základě přihlášky, o přijetí rozhoduje ředitel školy. Při nástupu žáka do ŠD vyplní rodiče zápisní lístek, na kterém uvedou důležité informace pro vychovatelku. Na písemnou žádost rodičů o vyřazení může žák ukončit docházku během celého školního roku.

2.2. Materiální a ekonomické podmínky

ŠD je součástí ZŠ a je umístěna ve výukových třídách, které jsou vybaveny pro odpolední činnosti ŠD. Třídy jsou prostorné, světlé a útulné. Je zde vytvořen koutek, který slouží především k odpočinku a relaxaci. Ve ŠD je dostatek her a hraček i dalších pomůcek pro zájmové činnosti. Během roku jsou potřeby k jednotlivým činnostem průběžně dokupovány. K dispozici jsou interaktivní tabule. Výzdoba je často aktualizována podle programových bloků. Děti jsou vedeny k šetrnému zacházení s hrami, hračkami, sportovním náčiním a jinými pomůckami. Pro pohybové aktivity lze využívat i tělocvičnu. Pro pobyt venku slouží školní hřiště se sportovním areálem a dětskými prolézačkami. V budově školy je možné využívat kuchyňku, ateliér, knihovnu, aulu.

2.3. Bezpečnost a ochrana zdraví

Žáci jsou na začátku, v průběhu i na konci školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou soustavně poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti na komunikacích, ale i v době prázdnin, při sezónních činnostech a sportech.

Podmínky a bezpečnostní opatření

- za bezpečnost dětí je zodpovědná vychovatelka, které byly děti svěřeny a to po celou dobu její pracovní doby
- děti jsou vychovatelce předány učitelkou, která s nimi ukončila dopolední vyučování
- děti, které odcházejí v průběhu pobytu v ŠD na mimoškolní kroužek, musí být vyzvednuty a opět předány osobou, která kroužek vede a po celou dobu trvání kroužku za děti přebírá zodpovědnost
- předávání dětí mezi vychovatelkami probíhá na základě jmenovitého písemného seznamu předávaných dětí
- pokud dítě svévolně opustí budovu školy – ŠD, jedná se o hrubé porušení řádu ŠD a vychovatelka za něj nemá zodpovědnost

Pobyt mimo budovu školy

- vychovatelka smí odejít mimo budovu s maximálním počtem - 25 dětí
- na začátku školního roku a před každou akcí, seznamuje vychovatelka děti s pravidly bezpečného chování ve škole, na ulici, v dopravě a dopravních prostředcích (zápis o provedeném poučení)
- vychovatelka sleduje děti při hrách, zajišťuje dozor nad dětmi při všech činnostech a předem (zvláště při pobytu venku) jim vymezí prostor pro volný pohyb
- děti se nesmí bez dovolení vzdálit z vymezeného prostoru

Opatření při úrazu

- vychovatelka poskytne potřebnou první pomoc
- informuje o úrazu rodiče, při závažnější situaci telefonicky informuje rodiče bezodkladně
- každý úraz je zaznamenán do knihy úrazů
- o úrazech, které si vyžádaly ošetření lékaře je vychovatelkou vyplněn protokol o úrazu

2.4. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními potřebami úzce spolupracuje vychovatelka ŠD se školou, výchovným poradcem a rodiči, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Integrovaní žáci jsou začleňováni do organizačních jednotek a aktivit v oblasti zájmového vzdělávání.

3. ORGANIZACE ČINNOSTÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

3.1. Provoz a skladba

ŠD je v provozu ráno od 7.00 do 7.55 hod. a odpoledne od 12.05 hod. do 17.00 hod.

V době od 14.00 hod. – 15.00 hod. jsou žáci zaměstnáni činnostmi dle týdenního plánu každého oddělení, v případě příznivého počasí pobývají žáci mimo budovu ŠD. V tuto dobu nejsou žáci vydáváni rodičům v zájmu plynulého průběhu činností žáků jednotlivých oddělení.

Režim dne je společný pro všechny žáky, je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Organizaci činností lze v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reagovat i na neplánované situace. Důraz je kladen na odpočinkové a rekreační činnosti. Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě, tyto aktivity probíhají formou individuální, skupinové nebo spontánní činnosti. Snahou je pobývat co nejdelší čas venku. Aktivity jsou přizpůsobeny s ohledem na věk dětí.

4. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH

4.1. Konkrétní cíle výchovy a vzdělávání

- prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí
- rozvíjet osobnost dítěte
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- učit žáky osvojovat si základy slušného chování při stolování
- učit komunikovat, spolupracovat a respektovat se
- učit se předávat znalosti, zkušenosti a dovednosti v různých oblastech
- utvářet kladný vztah k přírodě a učit chránit svět kolem nás
- nabízet různorodé činnosti, pohybové aktivity s individuálním přístupem k jednotlivým žákům
- vytvářet podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci
- rozvíjet všestrannou spolupráci s rodinami dětí

4.2. Výchovně vzdělávací oblasti

Výchovně vzdělávací oblasti vychází z rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a jsou aplikovány na druhy činností odehrávající se ve školní družině.

Člověk a jeho svět

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, popř. jejich návštěvy (knihovna, Obecní úřad atd.), orientace v prostoru a čase (besedy o městě kde žijeme), bezpečnost na cestě do školy, na vycházkách, dopravní výchova.

Člověk a společnost

Osvojování zásad vhodného společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace, stolování, prevence šikany, zařazování prvků mediální výchovy.

Člověk a příroda

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn v přírodě, využívání encyklopedií, péče o pokojové květiny, ekologická výchova, ochrana přírody.

Člověk, umění a kultura

Kultura chování, stolování, oblékání, rozvoj poznání, vnímání a prožívání krásy v denním životě, v přírodě, ve společenském a pracovním prostředí, v chování a jednání lidí, umělecké tvorbě.

Člověk a zdraví

Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví, nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, ošetření drobných poranění (besedy a praktická cvičení), plavání, nové pohybové hry v místnosti, na hřišti a v terénu, relaxační cvičení, dodržování pitného režimu, otužování, znalost důležitých telefonních čísel, záchranné služby, hasičů a policie.

Člověk a práce

Návyky sebeobsluhy a zručnosti při manipulaci s drobným materiálem, příprava na vyučování, individuální a skupinová práce, dokončení započatých činností

4.3. Formy a metody práce

Pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti

- činnost přihlášených žáků dle programu ŠD
- zájmové kroužky
- výtvarná a pracovní činnost
- sportovní aktivity
- dramatická a hudební výchova

Příležitostná výchovně, vzdělávací, zájmové, tematické a rekreační činnosti

- výlety, besedy, výstavy, exkurze, besídky, divadelní představení, sportovní akce

Spontánní činnosti

- ranní klidové hry
- odpolední činnosti
- pobyt venku

4.4. Klíčové kompetence

Činnosti ve školní družině vedou ke komplexnímu působení, navazují na práci školy. V rámci své činnosti vychovatel/ky úzce spolupracují s třídním učitelem a podporují osvojení klíčových kompetencí uvedených ve školním vzdělávacím programu následujícími činnostmi.

Kompetence k učení

- vedou žáky k hodnocení svých výkonů
- podporují vzájemné učení a zapojení starších spolužáků
- motivují k dokončení započaté práce

Kompetence k řešení problémů

- zdůrazňují, že vyhýbáním se problémům nevede k cíli
- rozlišuje správná a chybná rozhodnutí
- vzniklé problémy řeší okamžitě společně s dětmi
- využívají hry na podporu logického myšlení dětí
- vedou děti k zodpovědnosti za své činy a svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- podporují všestrannou komunikaci mezi dětmi při všech činnostech, dbají na zapojení i méně průbojných dětí
- kladou důraz na kulturu řeči a kultivovaného projevu
- vedou děti ke komunikaci s vrstevníky a dospělými

Kompetence personální a sociální

- vedou děti k samostatnosti při sebeobslužných činnostech
- aktivně děti zapojují do chodu a běžné údržby ŠD (péče o květiny, úklid herny)
- umožňují dětem samostatně prezentovat výsledky své práce
- s dětmi spolupracují na tvorbě pravidel
- podporují přátelské vztahy dětí
- připravují skupinové práce, tak aby děti spolupracovaly a všechny se podílely na výsledku
- učí děti rozpoznávat jednání, které vede k šikaně, xenofobii a rasismu řízenými diskusemi a společným rozbořením běžných situací v ŠD

Kompetence občanské a pracovní

- oceňují jednání fair play při sportovních a jiných aktivitách
- vedou děti k dodržování pravidel
- dbají na šetrné zacházení s vybavením a zařízením ŠD, udržování pořádku ve třídách a dalších prostorách
- pomáhají dětem orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času.
- nabízí různé zájmové činnosti
- vedou děti k tomu, aby uměly říci NE nevhodným nabídkám na využití volného času
- snaží se rozvíjet zájmy dětí v organizovaných skupinách i individuálních činnostech

5. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu 10-ti měsíců - po dobu trvání školního roku. Po dobu podzimních, vánočních, pololetních a jarních prázdnin se po dohodě se zřizovatelem školy činnost ŠD přerušuje. Pravidla, podmínky pro příchody a odchody ze ŠD jsou uvedeny ve Vnitřním řádu školní družiny.

Ranní činnosti jsou klidné a nenáročné, odpočinkového zaměření, probíhají spíše individuální formou. Děti přicházejí průběžně. Odpočinkové činnosti jsou klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil, žáci sami volí k těmto činnostem optimální polohu. Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, zařazují se do nich pohybové aktivity a pobyt venku. Zájmové činnosti umožňují žákům seberealizaci, poznávání a

rozvoj dovedností. Dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení. Činnosti probíhají organizovaně či spontánně ve skupinách či individuálně. Příprava na vyučování probíhá nenásilnou formou v průběhu celého dne formou her, vycházek, četby, besed aj. Žáci si mohou individuálně psát domácí úkoly. Kroužky jsou realizovány v době školní družiny. Pobyť žáků v družině provází řada režimových momentů-přechody, převlékání, sebeobslužné činnosti, oběd ve školní jídelně apod. Snahou je, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

6. FILOZOFIE A VIZE ŠKOLNÍ DRUŽINY

„Školní družina tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků.“

- ŠD není pouhou službou hlídání dětí
- podněcuje žáky k výběru činností dle vlastního uvážení
- nabízíme pestrou náplň volnočasových aktivit přizpůsobených věku dětí
- podporujeme individuální potřeby a vytváříme pocit bezpečí
- podněcujeme zájem žáků s ohledem na jejich potřeby a věk

8. ROČNÍ PLÁN ŠKOLNÍ DRUŽINY

Filozofií náplně činností školní družiny pro školní rok 2019-2020 je poznávání života kolem nás pomocí čtyř živlů-ohně, vody, země a vzduchu.

Z tohoto vyplývá většina aktivit, které probíhají v rámci školní družiny. Každému živlu je věnována dvouměsíční pozornost a z té vyplývá i náplně činností. Program začíná od října a končí v květnu. Září probíhá jako úvod do začátku školního družinového roku (zážitky z prázdnin atd.) a závěr školního roku (zhodnocení, ukončení a příprava na prázdniny). Oddělení jednotlivých družin nesou názvy svého oddělení ve znamení Zvěrokruhu. Děti v jednotlivých odděleních jsou rozděleny do čtyř týmů (názvy týmů nesou názvy živlů), sbírají body a na konci školního roku dojde k vyhlášení výsledků společných prací nejen týmů, ale i jednotlivců. Cílem celoroční práce s dětmi, je vedení k samostatnosti, ale i k týmové spolupráci. Boduje se převážně za dodržování pravidel stanovené vychovatelkou. Každý tým má svůj hodnotící formulář, na kterém má každé dítě svoje políčko, kde se na konci týdne sebehodnotí (pomocí razítek symbolizující úsměv, mračení atd.). Tento formulář se mění co dva měsíce, opět v rámci názvu živlů.

Aktivity jednotlivých oddělení prezentujeme především v odděleních jednotlivých družin a pravidelně měníme výstavu dle aktivity dětí.

Veškeré společné činnosti zaznamenáváme na webu školní družiny ve fotogalerii.

Každý den se snažíme o pobyt venku s dětmi za příznivého počasí i delší dobu (od 14.00 – 17:00) a nejen v areálu školy. Mimo areál školy chodíme pouze od 14.00 – 15.00. Navštěvujeme park Višňovku, který je cca 5 minut chůzí vzdálený od školy a hřiště, které je nově postavené hned za školou. Pokud nejsou příznivé podmínky k hrám na hřištích, procházíme se s dětmi v obci, pozorujeme změny v přírodě....

ZÁŘÍ – Pohled z prázdnin v podobě Ohně, Vody, Země a Vzduchu

- Seznámení s novým prostředím a kamarády.
- Bezpečný pobyt v družině.
- Pravidla školní družiny.
- Společná práce na zobrazení názvu oddělení.
- Výstava pohledů z prázdnin.
- Vysvětlení pravidel celoroční hry: Živly kolem nás a v nás.

ŘÍJEN – Vzduch

- Pojem vzduch.
- Práce s dechem.
- Životní prostředí.
- Podzim, barvy podzimu.
- Výstava draků z přírodnin – společná práce.
- Výroba lucerniček.
- Zahájení bodování týmů a jednotlivců.
- Kvíz o živlech, znameních zvěrokruhu.

LISTOPAD – Vzduch

- Varieté ve škole-společná akce.
- Využití kuchyňky.
- Práce s přírodninami.
- Kvíz o vzduchu.
- Vítr – živelné katastrofy.

PROSINEC – Oheň

- Návštěva chýňských seniorů – zpívání koled, předávání dárečků – společná aktivita.
- Výlety do Čokoládovny v Příbrami-společná akce.
- Čert a Mikuláš, tradice Vánoc.
- Ozdoba stromečku u školy – společná práce.
- Výstava symbolů typických pro Vánoce – společná práce.
- Vánoční dílničky s rodiči – společná aktivita.
- Oheň (dobrý sluha, špatný pán)

LEDEN – Oheň

- Zimní výtvarné techniky.
- Výstava typických symbolů zimy – společná práce.
- Mobilní planetárium – společná akce.
- Tři králové.
- Kvíz o ohni.

- Zdravý životní styl – strava, otužování, pohyb.
- Zimní sporty, radovánky.

ÚNOR – Voda

- Využití kuchyňky-společná aktivita.
- Masopust, Hromnice.
- Výroba masek.
- Vodní sporty.
- Pitný režim.
- Příroda-vodstvo (řeky, potoky, oceány, rybníky...).

BŘEZEN – Voda

- Jarní rovnodennost.
- První jarní den.
- Změny v přírodě.
- Výlet Čechova stodola – téma Velikonoc, společná akce.
- Uklidme svět.
- Světový den štěstí.
- Kvíz o Vodě.

DUBEN – Země

- Velikonoce – tradice a zvyky.
- Čechova stodola – téma Velikonoc, společná akce.
- Využití kuchyňky – společná aktivita, velikonoční pečení dobrot.
- MD dětské knihy – návštěva knihovny – čtení knížek z domova.
- Výstava velikonočních výrobků – společná práce.
- Měsíc bezpečnosti.

KVĚTEN – Země

- Den Matek, MD rodiny.
- Mobilní Trilopark ve škole – společná akce.
- Výstava symbolů rodiny – Strom života, společná práce.
- Kvíz o Zemi.
- Sportovní den-společná aktivita.
- Práce se zemí (artefiletika).

ČERVEN – Pátý živel dle fantazie

- Kvíz o všech čtyřech živlech.
- Zhodnocení celého školního roku.
- Vyhlášení výsledků – týmů a jednotlivců.
- MD dětí.
- Úklid třídy, třídění hraček a pomůcek.
- Toboga-výlet, společná akce.